

TANTS

Hamlet vs Libahunt

Estonia ooperiteatris on 2., 3. ja 18. novembril võimalus taas (esietendus kevadel) jälgida titaanide heitlust ja valida endale meelepärane nüüdistantsu arenguharu. **Oksana Titova** "Hamlet" ja **Marina Kesleri** "Libahunt" kasutavad eri esteetikat ja esitlevad polaarselt erinevaid võimalusi loo jutustamiseks tantsu kaudu, seega ühe pileti eest saab lausa kaks einet: üks on moodsa fusion-köögi keeruline hõrgutis ja teiseks siis korralikult läbitambitud kartulipuder.

Estoniasse lähevad minu põlvkonna esindajad otsima enamasti midagi kentsakat ja kitslikku. Klassikas tuhnimisele pakuvad need kaks lavastust meeldivat vaheldust. Iseasi, kas need mõlemad tükid väärivad "kaasaegse" tantsu tiitlit. Selge on, et "Hamleti"-sarnast etendust pole Estoniasse kunagi varem lastud, erinevalt "Libahundist", kelle verevendadeks on möödunud kümnendil kavades lesinud "Kratt" ja "Tuhkatriinu".

MÕLEMAD TANTSULAVASTUSED BASEERUVAD kirjandusklassikal ja teatripublik on inspiratsiooni pakkunud allikatega sina peal. Mul pole vähimatki aimu, miks peeti vajalikuks näidata mõlema koreograafi tööd korraga, sest et Taani prints ja Eesti metsloom tantsivad täiesti erinevatele vaatajatele ja vähemalt üks neist mõjub teise kõrval tagasihoidlikult.

Aga kõigepealt ma räägiks siiski "Hamletist". Shakespeare'i, Tšehhovi ja teiste kirjandusloo gigantide lõpmatute uuslavastuste puhul jääb tihtipeale arusaamatuks, mis sundis lavastajat just nendest tekstidest lähtuma. Tänapäevanus justkui ühtib võimetusega öelda lahti klassikast, pidevatest katsetest seda moderniseerida ning leida põnevust ja uusi nüansse lugudest, mille keerdkäikudega on tuttavad 99 protsenti Öhtumaa-

HARRI ROSPU

de elanikest. Aga eks ta ole nii, et inimese üks suurimaid rõõme on äratundmisrõõm ning kõige valjema aplausi saavad reeglina mitte uued üllitised, vaid vanad hitid.

Oksana Titova Hamleti lähendust vaadates sain lõpuks selgeks, et minevikukangelaste elluäratamine võib olla enamat kui vaimukas. Titova ja tema mõttekaaslased leidsid olevat mõttetut samm-sammult Taani printsi morbiidseid seiklusi liikumisse tõlkida, pühendudes selle asemel "Hamleti" atmosfääri ning seisundite uurimisele, kasutades moodsa kunsti kõiki instrumente. Titova rõhutas justkui meelega, et tants ükski ei saa olla domineeriv meedium ja tema poolt elama pandud laval näeb miskit, kus on võrdset olulised kujundus, vi-

POLE ENNE NÄHTUD: Rahvusooperi lavalauad ei mäleta sedavõrd värsket klassikat nagu Oksana Titova tantsulavastus "Hamlet".

deo, liikumine ja heli, moodustades orgaanilise terviku.

PUBLIKU ETTE TULEB MULTIFUNKTSIONAALNE Taani prints, pakkudes naudingut kõigile meeltele. Ilmselt neile, kes tulevad teatrisse kaema puhast ilu, võib tunduda Titova lähenemine ebamugav, kuna laisa vastuvõtu asemel nõuab noor koreograaf vaatajatelt intensiivset kaasamõtlemist. Siis, kui "Hamlet" otsa sai, kuulsin, kuidas puhvetisse suundunud härra ja proua arutasid omavahel, et peaks teatrilt piletiraha tagasi küsima, kuna tegemist oli tüssamise ja üldsegi mitte balleti-

POLE ENNE NÄHTUD:
Rahvusooperi lavalauad ei mäleta sedavõrd värsket klassikat nagu Oksana Titova tantsulavastus "Hamlet".

de elanikest. Aga üks ta ole nii, et inimese üks suurimaid rõõme on äratundmisrõõm ning kõige valjema aplausi saavad reeglina mitte uued üllitised, vaid vanad hitid.

Oksana Titova Hamleti lahendust vaadates sain lõpuks selgeks, et minevikukangelaste elluäratamine võib olla enamat kui vaimukas. Titova ja tema mõttekaaslased leidsid olevat mõttetu samm-sammult Taani printsi morbiidseid seiklusi liikumisse tõlkida, pühendudes selle asemel "Hamleti" atmosfääri ning seisundite uurimisele, kasutades moodsa kunsti kõiki instrumente. Titova rõhutas justkui meelega, et tants üksi ei saa olla domineeriv meedium ja tema poolt elama pandud laval näeb miskit, kus on võrdselt olulised kujundus, vi-

deo, liikumine ja heli, moodustades orgaanilise terviku.

PUBLIKU ETTE TULEB MULTIFUNKTSIONAALNE Taani prints, pakkudes naudingut kõigile meeltele. Ilmselt neile, kes tulevad teatrisse kaema puhast ilu, võib tunduda Titova lähenemine ebamugav, kuna laisa vastuvõtu asemel nõuab noor koreograaf vaatajatelt intensiivset kaasamõtlemit. Siis, kui "Hamlet" otsa sai, kuulsin, kuidas puhvetisse suundunud härra ja proua arutasid omavahel, et peaks teatrilt piletiraha tagasi küsima, kuna tegemist oli tüssamise ja üldsegi mitte balletiga. Eks see homoseksuaalsete joontega Claudius ja Harajuku tänava tüdrukuid meenutanud Rosencrantz ja Guildenstern võisid väarikaid vaatajaid närvi ajada küll. Usun, et nad leidsid lohutust "Hamletile" järgnenud "Libahundis".

Kitzbergi järgi kokkupandud tantsulavastuse peamisteks väärtusteks olid korrektne algallika tsiteerimine ja võimalus vaadata *le ballet moderne*'i selle parimas vormis. Küll oleks Dja-gilevil hea meel! Marina Kesler pakkus publikule puhkust inetust argipäevast, ilusaid pilte ja õilsaid emotsioone. Üldiselt läägeks siiski ei mindud: selge koreograafia ning stsenograafi Sirly Oderi spartalik lavakujundus aitas jääda Kesleri visioonil põhjamaiselt kargeks. Kuigi ütlen ausalt, erootiline Tuljak on ikka päris karm. Härima jääb ka infantiilne loo lõpp, kus Tiinast saabki päris ehtne libahunt, kes jääb reeturlikku Margust elu lõpuni kummitama. Siinkohal võib muidugi rääkida kujundlikkusest ja metafooridest, kuid kokkuvõttes pole sellest abi, kuna etenduse ülesehitus ei anna võimalust sündmuste kahtepidi mõistmiseks.

Anne Vetik